

A TANÁRKÉPZÉSBE BELÉPŐ HALLGATÓK NÉZETEINEK FELTÁRÁSI LEHETŐSÉGEI

Dudás Margit

Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Tanárképző Intézet, Pedagógia Tanszék, Pécs
dudas@tki.pte.hu

Kulcsszavak: tanárképzés, tanárjelöltek nézetei

A tanárképzésbe belépő hallgatók a tanári szakma tanulása szempontjából releváns ismeretekkel, korábbi személyes és iskolai tapasztalataik nyomán kialakult nézetekkel (nézetrendszerrel) rendelkeznek. A szakirodalom szerint a nézetek gyakorta implicit, többé vagy kevésbé koherens feltételezések, képzetek, előfeltevések, személyes elméletek, vélekedések, elkötelezettségek, melyek szűrőként funkcionálnak a tanári szakma tanulása során, és jelentősen befolyásolják a képzés eredményességét.

A kutatás célja a képzésbe belépő hallgatók nézeteinek feltárására alkalmas módszerek és eljárások kipróbálása, valamint a belépő hallgatók nézeteinek feltárására lehetőséget adó bevezető, alapozó jellegű képzési program kidolgozása.

A kutatás hipotézise szerint a tanári szakma tanulása szempontjából releváns belépő nézetek feltárására, az implicit tartalmak explicitté tételére a pedagóguskutatásokban ismert módszerek (fogalomtérkép, metaforaelemzés), valamint az interaktív és reflektív tanulás módszerei és technikái (szövegfeldolgozás, szövegalkotás, kooperatív tanulás) lehetnek alkalmasak.

A nézetek feltárási folyamatának leírása és elemzése, a hallgató gondolkodásában végbemenő folyamat láthatóvá tétele, a feltárás érdekében alkalmazható módszerek eredményességének bizonyítása kutatómódszertani szempontból nehezen megragadható, az önismeret és a metakogníció területeit érintő probléma. Kvalitatív kutatási stratégiával, a kutató-fejlesztő folyamat létrehozásával, kvalitatív, interpretatív kutatási módszerekkel (résztevő megfigyelés, fogalomtérképek készítése és elemzése, metaforaelemzés, szövegfeldolgozások folyamata és elemzése, a hallgatók által készített írásos dokumentumok elemzése, kooperatív tanulási módszerek és technikák kipróbálása) kerestük a nézetek feltárásának lehetőségeit. Az empirikus adatok gyűjtése, elemzése, a hallgatókkal történt közös értelmezése természetes környezetben, a pécsi tanár szakos program bevezető kurzusán, az elmúlt három tanévben, mintegy 200 hallgató bevonásával történt.

Jelen előadásban a képzésbe belépő hallgatók nézeteinek feltárása érdekében eredményesen alkalmazott módszerekről és eszközökről számolunk be.

A kutatás jelentőségét az adja, hogy eredményei befolyásolhatják a tanárképzés tartalmának és módszertanának kérdéseit.